

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Językoznawstwo kognitywne		9.3.0495	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Glottodydaktyki i Przetwarzania Języka Naturalnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	językoznawcza
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Magdalena Wawrzyniak-Śliwska; dr Maciej Rataj; dr hab. Olga Sokołowska, profesor uczelni; dr Joanna Redzimska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		7	
Konwersatorium, Ćw. audytoryjne		Semestr 1:	
Sposób realizacji zajęć		Konwersatorium:	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		7 godzin - wykład;	
Liczba godzin		18 godzin - samodzielne studiowanie literatury.	
Konwersatorium: 14 godz., Ćw. audytoryjne: 28 godz.		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		14 godzin - udział w ćwiczeniach;	
		16 godzin - samodzielne studiowanie literatury przedmiotu;	
		20 godzin - przygotowanie prac zaliczeniowych.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Semestr 2:	
		Konwersatorium:	
		7 godzin - wykład;	
		18 godzin - samodzielne studiowanie literatury;	
		25 godzin - przygotowanie do egzaminu.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		14 godzin - udział w ćwiczeniach;	
		16 godzin - samodzielne studiowanie literatury przedmiotu;	
		20 godzin - przygotowanie prac zaliczeniowych.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		- angielski w wymiarze 90.00% - polski w wymiarze 10.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Egzamin	

<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną 	<p>Formy zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - egzamin ustny - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium
	<p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Semestr 1: konwersatorium - test zaliczeniowy 100% ćwiczenia - testy cząstkowe 100 %</p> <p>Semestr 2 ćwiczenia: testy cząstkowe 100% Egzamin pisemny po zakończonym cyklu zajęć obejmuje przekrojowe pytania dotyczące omówionej teorii oraz zadania praktyczne polegające na wyjaśnieniu wybranych zagadnień językowych w oparciu o aparat pojęciowy językoznawstwa kognitywnego. Test egzaminacyjny składa się z pytań charakterze otwartym, zadaniowym i zamkniętym (100%).</p>

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	aktywny udział w zajęciach	kolokwium	praca projektowa	prezentacja	zaliczenie ustne	egzamin pisemny i/lub ustny
Wiedza						
K_W02	X	X	X	X	X	X
K_W03	X	X	X	X	X	X
K_W04	X	X	X	X	X	X
K_W07	X	X	X	X	X	X
Umiejętności						
K_U01	X	X	X	X	X	X
K_U02	X		X	X		
K_U03	X	X	X	X	X	X
K_U04	X		X	X	X	
Kompetencje społeczne						
K_K01	X	X	X	X	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

wybranie specjalności językoznawczej

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka angielskiego na poziomie C1

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy o cechach i sposobie funkcjonowania języka naturalnego, opierającego się na mentalnym modelu świata utworzonego przy pomocy ludzkiego aparatu poznawczego a także najistotniejsze różnice pomiędzy takim językiem, a językiem rozumianym jako system oparty na zasadach i regułach gramatyki generatywnej.

Treści programowe

Kategorie świata a kategorie umysłu i języka: teorie epistemologiczne i ich wpływ na sposób pojmowania przedmiotu badań językoznawczych
Kategorie realne a kategorie mentalne i nominalne.
Model kategorii obiektywnej jako podstawa zbyt uproszczonego i niepełnego obrazu języka naturalnego i jego funkcji.
Model kategorii naturalnej opartej na podobieństwie „rodzinnym” oraz fenomeny prototypów i podstawowego poziomu kategoryzacji
Znaki reprezentujące sposoby obrazowania; indeksowe (w tym deiktyczne), ikoniczne i arbitralne.

Znaki o charakterze leksykalnym i gramatycznym (konstrukcje).
 Konceptualistyczna teoria znaczenia językowego.
 Strategie poznawcze: pojmowanie świata poprzez metaforę i metonimię.
 Leksykologia w ujęciu kognitywnym. Jednostki symboliczne: wyidealizowane modele kognitywne jako koncepcje stanowiące treść semantyczną leksemów. Relacje międzyleksykalne: synonimia, antonimia, hipero- i hiponimia. Pojęcie domen kognitywnych jako części składowych koncepcji (modeli) reprezentowanych przez leksemy Polisemia w ujęciu kognitywnym: znaczenie prototypowe, elaboracje, ekstensje metaforyczne
 Składnia: kategorie formalne (części mowy) i ich motywacja koncepcyjna.
 Konstrukcje gramatyczne jako jednostki symboliczne; pojęcie figury i tła.
 Określanie formy przez znaczenie (ikoniczność struktur odzwierciedlających sposoby obrazowania).
 Kontekst i jego aspekty (fizyczny, językowy, mentalny) jako nieodłączny czynnik determinujący znaczenie wypowiedzi w języku naturalnym.

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Johnson, Mark. and George Lakoff. 1980. *Metaphors We Live by*. Chicago: Chicago University Press.
 Lakoff, George. 1991. "Metaphor and War: The Metaphor System Used to Justify War in the Gulf". *Peace Research* 23-2/3: 25-32.
 Radden, Günter and René Dirven. 2007. *Cognitive English Grammar*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. Selected chapters.
 Tabakowska, Elżbieta (red.) 2001. *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*. Kraków: Universitas Wybrane rozdziały.
 Ungerer, Friedrich i Hans-Jörg Schmid. 1996. *An Introduction to Cognitive Linguistics*. London: Longman.

Literatura uzupełniająca:

Evans, Vyvyan and Melanie Green. 2006. *Cognitive Linguistics. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
 Evans, Vyvyan. 2007. *A Glossary of Cognitive Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
 Grice, H. Paul. 1975. "Logic and Conversation." In: Cole, Peter and Jerry L. Morgan, (eds). 1975. *Syntax and Semantics, Vol. 3: Speech Acts*. New York: Academic Press. 41–58.
 Johnson, Mark. 1990. *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason*. Chicago: The University of Chicago Press.
 Kövecses, Zoltán and Günther Radden. 1998. "Metonymy: Developing a cognitive linguistic view". *Cognitive Linguistics* 9- 1: 37-77.
 Kövecses, Zoltán. 2009. *Metaphor. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
 Lakoff, George. 1987. *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind*. Chicago: The University of Chicago Press.
 Wierzbicka, Anna. 1984. "Cups and mugs: Lexicography and conceptual analysis", *Australian Journal of Linguistics*, 4:2, 205-255, DOI: 10.1080/07268608408599326 (To link to this article: <https://doi.org/10.1080/07268608408599326>).
 Wierzbicka, Anna. 1985. *Lexicography and Conceptual Analysis*. Karoma: the University of Michigan. Selected chapters.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W02, K_W03, K_W04, K_W07 K_U01, K_U02, K_U03, K_U04 K_K01	K_W02, K_W03, K_W04, K_W07 Student zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • w pogłębionym stopniu zaawansowane teorie oraz metody analizy i interpretacji z zakresu językoznawstwa kognitywnego K_W02; • w pogłębionym stopniu w języku angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa kognitywnego K_W03; • główne tendencje rozwojowe anglojęzycznego językoznawstwa kognitywnego K_W07. Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa kognitywnego K_W04.
	Umiejętności K_U01, K_U02, K_U03, K_U04 Student potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej z zakresu językoznawstwa kognitywnego w celu sformułowania i rozwiązywania problemów badawczych, dobierając i stosując właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) K_U01; • właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie językoznawstwa kognitywnego K_U02; • komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu językoznawstwa kognitywnego posługując się zaawansowaną terminologią specjalistyczną z tego zakresu K_U03; • prowadzić debatę dotyczącą językoznawstwa kognitywnego oraz przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich w języku polskim i angielskim K_U04.
	Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01

Student jest gotów do:

krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie językoznawstwa kognitywnego oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. Rozumie konieczność ciągłego dokształcania się i rozwoju K_K01.

Kontakt

magdalena.wawrzyniak@ug.edu.pl